

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 roku w sprawie z powództwa Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej w pkt 1. zasądził od K. G. na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 17500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1a.) oraz kwotę 12100 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 lipca 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1b.), zaś w pkt 2. oddalił powództwo w pozostałej części. Ponadto Sąd zasądził od K. G. na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 6846,79 zł tytułem zwrotu kosztów proces oraz nakazał zwrócić na rzecz Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. pozostałość zaliczki uiszczony w dniu 10 października 2016 roku i zaksięgowanej pod pozycją 112/16, to jest kwotę 150,21 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj. art. 379 pkt 5

w zw. z art. 214 k.p.c. poprzez pozbawienie pozwanego możliwości obrony jego praw wskutek nieodroczenia rozprawy, po zamknięciu której Sąd ogłosił wyrok w wyniku czego pozwany został pozbawiony możliwości składania wniosków dowodowych, tj. wniosku

o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność charakteru i rozmiaru doznanej krzywdy, stopnia przyczynienia się poszkodowanego z uwagi na prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, bez ważnego przeglądu technicznego i bez kasku, ustosunkowania się do wydanej w sprawie opinii biegłego psychologa i złożenia wniosku o wydanie opinii uzupełniającej, powoływania świadków których przeprowadzenie miałyby istotny wpływ na treść wyroku.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku ze zniesieniem postępowania i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Rawie Mazowieckiej do ponownego rozpoznania, ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia zarzutu nieważności postępowania – zmianę wyroku po przeprowadzeniu postępowania dowodowego; zwolnienie pozwanego od kosztów postępowania apelacyjnego oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne, czyniąc integralną częścią poniższych rozważań. Wobec powyższego nie widzi konieczności ich ponownego, szczegółowego przytaczania. (por. wyrok SN z dnia 22 sierpnia 2002 roku, V CKN 348/00, Lex nr 52761, Prok. i Pr. 2002/6/40)

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenia art. 379 pkt. 5 k.p.c. i pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw.

Przede wszystkim podkreślić trzeba, że zarzut nieważności postępowania z przyczyny przewidzianej w art. 379 pkt 5 k.p.c. należy oceniać w okolicznościach konkretnej sprawy, różnorodność stanów faktycznych wyklucza bowiem możliwość sformułowania ogólnej tezy definiującej tę przyczynę. Niewątpliwie jednak chodzi tu o takie uchybienia procesowe popełnione przez sąd, które w praktyce uniemożliwiały stronie podjęcie stosownej obrony przed wydaniem rozstrzygnięcia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2009 roku, I PK 19/09, publ. LEX nr 519171; wyrok Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2002 roku, V CKN 1057/00, publ. LEX nr 55517). Przesłanka pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, przewidziana w art. 379 pkt 5 k.p.c., zachodzi, gdy rzeczywiście, na skutek naruszenia przepisów przez sąd lub przeciwnika procesowego, nie brała ona udziału

w postępowaniu sądowym lub w istotnej jego części albo też w sytuacji pozbawienia jej możliwości podejmowania lub też niepodejmowania czynności procesowych, zmierzających do ochrony jej sfery prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 roku, V CSK 573/14, Lex numer 1678097, por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 stycznia 2003 r. I CK 166/02, z dnia 17 października 2003 r. IV CK 76/02, z dnia 9 stycznia 2001 I CZ 43/03 - nie publ.). Dokonując analizy, czy w sprawie doszło do pozbawienia strony możliwości działania należy w pierwszej kolejności rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie ustalić, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, a w końcu trzeba zbadać, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swoich praw w procesie. Tylko

w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lutego 2014 roku, I ACa 731/13, LEX nr 1437896). Wskazać przy tym należy, że o pozbawieniu możliwości obrony swoich praw można mówić wówczas, gdy strona została pozbawiona uprawnień procesowych wskutek wadliwego postępowania Sądu, a nie wtedy, gdy na skutek własnego działania z uprawnień tych nie skorzystała (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie II CSK 156/09 LEX nr 603162; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2009 r. w sprawie III UK 16/09 LEX nr 518055).

Apelujący upatruje pozbawienia go możliwości obrony swych praw w naruszeniu przez Sąd I instancji art. 214 k.p.c. wskutek przeprowadzenia rozprawy pod nieobecność jego pełnomocnika, mimo że wnosił on o odroczenie rozprawy z uwagi na to, że sprawa jest wielowątkowa i merytorycznie trudna i przygotowanie się do sprawy wymaga lektury akt.

Wbrew stanowisku apelującego Sąd I instancji prawidłowo oddalił wniosek pozwanego o odroczenie rozprawy z uwagi na niestawiennictwo jego pełnomocnika. Należało podzielić stanowisko Sądu I instancji, że w realiach niniejszej sprawy nie było żadnego rozsądnego powodu, by udzielić pełnomocnictwa dopiero 2 dni przed rozprawą. Pozwany wiedział bowiem o toczącym się postępowaniu od chwili doręczenia mu pozwu,

a o rozprawie w dniu 6 kwietnia 2017 roku od 15 grudnia 2016 roku. W tym stanie rzeczy niewątpliwie miał wystarczającą ilość czasu, by zapewnić sobie pomoc prawną. Wiedzą na temat terminu rozprawy miał również pełnomocnik pozwanego – najpóźniej w dniu

4 kwietnia 2017 r. Tym samym pełnomocnik pozwanego mógł brać udział w postępowaniu

i uczestniczyć w procesie, a Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień procesowych. Oceny tej nie zmienia argumentacja wskazująca na trudną sytuację materialną pozwanego

i brak możliwości ustanowienia pełnomocnika na wcześniejszym etapie postępowania. Pozwany mógł bowiem zgłosić wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Tymczasem na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku wniósł o odroczenie rozprawy, w celu ustanowienia pełnomocnika z wyboru (protokół - k. 129). Tym samym argumentacja ta stanowiła jedynie przyjętą linię obrony. Wskazać także należy, że wskazywana przez pełnomocnika pozwanego w piśmie z dnia 5 kwietnia 2017 roku niemożność udzielenia substytucji nie jest nadzwyczajnym wydarzeniem, o jakim stanowi art. 214 § 1 k.p.c., nie jest też przeszkodą, której nie można przezwyciężyć.

Wskazać przy tym należy, że nawet w sytuacji istnienia obligatoryjnych przesłanek odroczenia rozprawy z art. 214 § 1 k.p.c., uchybienie powołanemu przepisowi przez sąd nie musi powodować nieważności postępowania, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że strona już zajęła stanowisko co do wszystkich kwestii prawnomaterialnych w postępowaniu, zgłosiła wszystkie istotne dowody dla poparcia swoich tez i ustosunkowała się do twierdzeń strony przeciwnej (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014, IV CSK 463/13, Lex numer 1477457, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2016 roku, I ACa 16/16, Teza nr 1, Lex numer 2057793 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 grudnia 2014 roku, I ACa 875/12, Lex numer 1623937). Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Jak wynika z akt sprawy pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wskazał również, że uzyskał pomoc prawną, podniósł szereg zarzutów, odniósł się szczegółowo do treści dokumentów. Pozwany złożył także wnioski o przeprowadzenie dowodów z dokumentów, zeznań świadków, a także opinii biegłych. Na ostatnim terminie rozprawy nie zgłosił zaś już żadnych wniosków dowodowych. Zatem pozwany podjął się obrony swoich praw i interesów, a zatem nie może być mowy o nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obronnych swoich praw.

W tym stanie rzeczy brak było podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nie istniały również żadne podstawy do uwzględnienia alternatywnego wniosku apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku. O ile bowiem dopuszczalność sformułowania wniosku apelacji wynika wprost z treści przepisu art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c., to wniosek taki powinien cechować wewnętrzną spójność i winien w sposób logiczny nawiązywać do przyczyn apelacji, w szczególności skonkretyzowanych motywów uznania zaskarżonego orzeczenia za wadliwe. Tymczasem apelacja nie zawiera żadnych zarzutów skutkujących uwzględnieniem wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ustaloną na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.).